ستاد توان افزایی و حمایت از سازمان های مردم نهاد شهر تهران

کلیات طرح کارگروه های تخصصی ستاد سمن‌ها

فهرست

مقدمه: ۳

ماموریت: ٤

اهداف: ٤

بخش اول- کلیات و تعاریف ٤

شرح طرح کارگروه های تخصصی: ٥

- عناوین کارگروه های تخصصی: ٥

فعالیت های کارگروه ها: ٨

نحوه ی ارتباط کارگروه های تخصصی با کمیته های شورای اسلامی شهر: ٩

حمایت ستاد از کارگروه ها: ۱۰

وظایف ارکان کارگروه: ۱۰

نقش و وظایف تیم تسهیلگری: ۱۱

کلیات طرح کارگروه‌های تخصصی ستاد سمن ها

مقدمه:

تشکل های مردمی، سازمان های داوطلب، غیردولتی، غیرانتفاعی و مستقل در خدمت مردم هستند. با توجه به شناختی که هم از ظرفیت های مردمی و نیازهای آنها دارند و هم در سطح کلان تر با ارکان مدیریتی و نهادهای حکمرانی در ارتباط هستند و از مسائل و چالش های حوزه های تصمیم گیری و اجرایی تا نظارتی آگاهی دارند، در حوزه های تخصصی فعالیت هایشان امکان ارائه راهکارهای کاربردی دارند.

اما با توجه به اینکه برخی نهادهای حاکمیتی در بخش های مختلف از ظرفیت تشکل های مردمی بی اطلاع اند یا از توان تخصصی آنها کم بهره اند، لذا این سازمان ها به خصوص در تعامل با مدیریت شهری برای رفع مشکلات در جهت توسعه عملکرد و خدمات بهتر می توانند از مشکلات تشکل های مردمی در نقش های تصمیم سازی و قانون گذاری، دیده بانی، مشورت و اجرا استفاده نمایند.

از آنجا که شورای اسلامی شهر تهران نهادی مدنی، سیاست گذار و ناظر بر فعالیت های شهری و برخواسته از نظر مردم است . همچنین نقش پر رنگی در حمایت از تشکل های مردمی بر اساس بندهای د، و، ح مصوبه شورای اسلامی در خصوص تسهیل کردن ارتباط و حمایتگری از فعالیت‌های آنها در بدنه مدیریت شهری از طریق ستاد سمن های شهر تهران است. لذا ستاد به عنوان نهادی تسهیلگر بازوی ارتباطی شورای شهر، بدنه مدیریت شهری و سایر نهادهای ذیربط با تشکل های مردمی است. بر همین اساس بخشی از این ارتباط را در قالب اجرای طرح " کارگروه های تخصصی تشکل های مردمی " در موضوعات مختلف مدیریت شهری تعریف کرده است. که به شرح ذیل می باشد:

ماموریت:

- تقویت تعاملات تشکل های مردمی با نهادهای متناظر در مدیریت شهری
- تقویت تعاملات و هم افزایی ظرفیت تشکل های مردمی و فعالان این عرصه با یکدیگر
- ارتقاء نقش و جایگاه تشکل های غیردولتی در فعالیت های حوزه مدیریت شهری (تصمیم سازی، اجرا و ترویج)
- ایجاد بستر برای اعتمادسازی و تعامل موثر تشکل ها با ستاد

اهداف:

هدف از اجرای طرح کارگروه ها، برقراری ارتباط داوطلبانه سازمان های مردم نهاد با مجموعه مدیریت شهری برای بهره مندی از ظرفیت این سازمان ها در تصمیم سازی، مشورت، نظارت و اجرا شهر تهران است. با اجرای این طرح در قالب گروه های تخصصی موضوعی، ارتباط تشکل های مردمی با کمیته های تخصصی شورای اسلامی برقرار شده و تشکل ها به عنوان مشاور در زمینه های مختلف همراه شورا خواهند بود و در ارائه مسائل و پیشنهادات، تصمیم سازی و نظارت در مدیریت شهری نقش ایفا نمایند.

- افزایش تعامل تشکل های مردمی با مسئولین مدیریت شهری جهت ارائه طرح ها، پیشنهادات، نظرات و پیگیری مطالبات
- برقراری تعامل تشکل‌های مردمی در قالب کارگروه‌های تخصصی با کمیته‌های تخصصی متناظر در شورای شهر جهت بررسی طرح ها و لوایح شورای شهر و مدیریت شهری و پیگیری مسائل شهر و شهروند در قالب پیشنهاد و تذکر
- طراحی و ارائه برنامه های عملیاتی بر اساس نقشه راه ستاد و ماموریت های شهری

- نظام مند کردن تعامل ستاد و تشکل‌ها
- زمینه سازی برای تشکیل شبکه های موضوعی و مجامع تشکل های فعال در حوزه مدیریت شهری شهر تهران
- هم افزایی توان و ظرفیت تشکل ها در جهت حل مسائل شهری
- زمینه سازی برای ایجاد گفتمان مشارکت تشکل های مردمی در فعالیت های شهری
- استفاده از ظرفیت های تشکل های مردمی در برنامه های ستاد و گفتمان سازی
- زمینه سازی مشارکت تشکل های مردمی در تصمیم سازی برای شورای اسلامی شهر تهران و مدیریت شهری

کلیات و تعاریف

تعاریف

واژگان و اصطلاحات به کاررفته در این دستورالعمل در معانی مشروح ذیل‌اند:

شورا: شورای اسلامی شهر تهران بر اساس قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخابات شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۰۵/۰۱، نهاد مرجع تصمیم گیری و نظارت در امور شهری بوده و در این طرح "شورا " نامیده می‌شود.

ستاد: ستاد توان افزایی و حمایت از فعالیت سازمان‌های مردم نهاد شهر تهران در اجرای بندهای دوم، سوم، چهارم، پنجم، ششم و خصوصاً بند هفتم از ماده هفتاد و یکم (۷۱) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ و ملحقات بعدی آن مبنی بر اقدام در خصوص تشکیل انجمن‌ها و نهادهای اجتماعی امدادی، ارشادی و تأسیس تعاونی‌های تولید و توزیع و مصرف و نیز انجام آمارگیری، تحقیقات محلی و ... همچنین تصویب‌نامه هیئت‌وزیران به شماره ۲۷۸۶۲/ت۳۱۲۸۱ هـ به تاریخ ۱۳۸۴/۵/۸ در خصوص تأسیس و فعالیت سازمان‌های غیردولتی با توجه به ضرورت تشکیل و سازمان‌دهی و حمایت سازمان‌های مردم نهاد با عنایت به نقش و جایگاه این سازمان‌ها در ارتقاء سطح مشارکت‌های اجتماعی مردم شهر تهران و برقراری تعامل آن‌ها با مجموعه مدیریت شهری و به منظور حمایت و پشتیبانی از تشکیل و فعالیت بهینه سازمان‌های مردم‌نهاد، ستاد توان افزایی و حمایت از فعالیت سازمان‌های مردم‌نهاد شهر تهران مرتبط با وظایف و اختیارات مدیریت شهری در شهر تهران تشکیل می‌شود..

تشکل: گروه های مردمی است که برابر با قانون و مقررات موضوعه تشکیل می‌شوند. شاخصه تشکیل تشکل ها، غیردولتی، غیرسیاسی، غیرانتفاعی و مستقل بودن است که با اهداف و وظایف مشخص که در اساسنامه آنها تعریف شده است شکل گرفته و در

کلیات طرح کارگروه‌های تخصصی ستاد سمن ها

مراجع ذیربط به ثبت رسیده اند و به اختصار در این طرح " تشکل " خوانده می شوند. تشکل ها شامل گروه های جهادی، سازمان های اجتماع محور، سازمان های مردم نهاد و ... است.

کارگروه: جمع مشخصی از نمایندگان تشکل‌های تخصصی که بنا به مقررات این آیین‌نامه تشکیل و در حوزه‌های مختلف تصمیم‌سازی، دیده بانی، اجرا و ترویج، گفتمان سازی در حوزه مدیریت شهری فعالیت می‌کنند.

شرح طرح کارگروه های تخصصی:

تدوین سازوکار چگونگی ارتباط تشکل‌ها با شورا که با تسهیلگری ستاد انجام می‌شود. مستلزم بررسی توسط هر سه ذینفع اصلی (تشکل های مردمی، شورای اسلامی شهر تهران و ستاد توان افزایی و حمایت از فعالیت سازمانهای مردم نهاد) است. ازاین رو دفتر مشارکت های اجتماعی ستاد سمن ها، نظرات تشکل ها را در این خصوص دریافت کرده و سازوکار مورد هدف و اجماع همه ذی نفعان را تدوین نموده است.

عناوین کارگروه های تخصصی:

تشکیل کارگروه های تخصصی، با توجه به عنوان کمیته های موجود در دوره ششم شورای اسلامی شهر تهران، زمینه فعالیت تشکل های فعال در ستاد و همچنین بر اساس اولویت های مطرح شده توسط تشکل های مردمی و شورای مرکزی ستاد تعیین شده است.

ردیف	عنوان کارگروه	زمینه فعالیت	کمیسیون پیشنهادی مرتبط در شورا
۱	حمل و نقل و ترافیک، عمران، معماری و شهرسازی و دانش بنیان های شهری	- شناسایی و احصاء مسائل - بررسی طرح ها - تهیه طرح و لوایح - نظارت و ارزیابی فعالیت ها - ارائه برنامه طرح و ایده	عمران / حمل و نقل و ترافیک / معماری و شهرسازی
۲	محیط زیست و خدمات شهری	- شناسایی و احصاء مسائل - بررسی طرح ها - تهیه طرح و لوایح - نظارت و ارزیابی فعالیت ها - ارائه برنامه طرح و ایده	سلامت / محیط زیست و خدمات شهری
۳	سلامت	- شناسایی و احصاء مسائل - بررسی طرح ها - تهیه طرح و لوایح - نظارت و ارزیابی فعالیت ها - ارائه برنامه طرح و ایده	سلامت / محیط زیست و خدمات شهری

ستاد توان افزایی و حمایت از سازمان های مردم نهاد شهر تهران

کلیات طرح کارگروه‌های تخصصی ستاد سمن ها

۴	اجتماعی	- شناسایی و احصاء مسائل - بررسی طرح ها - تهیه طرح و لوایح - نظارت و ارزیابی فعالیت ها - ارائه برنامه طرح و ایده	فرهنگی و اجتماعی
۵	حقوق و تکالیف شهروندی	- شناسایی و احصاء مسائل - بررسی طرح ها - تهیه طرح و لوایح - نظارت و ارزیابی فعالیت ها - ارائه برنامه طرح و ایده	نظارت و حقوقی / فرهنگی و اجتماعی / برنامه و بودجه
۶	ورزش و اوقات فراغت	- شناسایی و احصاء مسائل - بررسی طرح ها - تهیه طرح و لوایح - نظارت و ارزیابی فعالیت ها - ارائه برنامه طرح و ایده	فرهنگی و اجتماعی
۷	میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	- شناسایی و احصاء مسائل - بررسی طرح ها - تهیه طرح و لوایح - نظارت و ارزیابی فعالیت ها - ارائه برنامه طرح و ایده	فرهنگی و اجتماعی / معماری و شهرسازی
۸	ایمنی و مدیریت بحران	- شناسایی و احصاء مسائل - بررسی طرح ها - تهیه طرح و لوایح - نظارت و ارزیابی فعالیت ها - ارائه برنامه طرح و ایده	سلامت / محیط زیست و خدمات شهری
۹	فرهنگی، هنری، رسانه، فضای مجازی و شبکه های اجتماعی	- شناسایی و احصاء مسائل - بررسی طرح ها - تهیه طرح و لوایح - نظارت و ارزیابی فعالیت ها - ارائه برنامه طرح و ایده	فرهنگی و اجتماعی
۱۰	دانشجویی	- شناسایی و احصاء مسائل - بررسی طرح ها - تهیه طرح و لوایح	

		- نظارت و ارزیابی فعالیت ها - ارائه برنامه طرح و ایده	
۱۱	خیریه ها	- شناسایی و احصاء مسائل - بررسی طرح ها - تهیه طرح و لوایح - نظارت و ارزیابی فعالیت ها - ارائه برنامه طرح و ایده	فرهنگی و اجتماعی
۱۲	توسعه محلی	- شناسایی و احصاء مسائل - بررسی طرح ها - تهیه طرح و لوایح - نظارت و ارزیابی فعالیت ها - ارائه برنامه طرح و ایده	فرهنگی و اجتماعی
۱۳	جهادی	- شناسایی و احصاء مسائل - بررسی طرح ها - تهیه طرح و لوایح - نظارت و ارزیابی فعالیت ها - ارائه برنامه طرح و ایده	فرهنگی و اجتماعی
۱۴	انقلاب اسلامی، دفاع مقدس و ایثارگران، دینی و مذهبی	- شناسائی و احصاء مسائل - بررسی طرح ها - تهیه طرح و لوایح - نظارت و ارزیابی فعالیت ها - ارائه برنامه طرح و ایده	فرهنگی و اجتماعی
۱۵	دانش آموزی	- شناسائی و احصاء مسائل - بررسی طرح ها - تهیه طرح و لوایح - نظارت و ارزیابی فعالیت ها - ارائه برنامه طرح و ایده	فرهنگی و اجتماعی

فعالیت های کارگروه ها:

کارگروه ها می‌توانند اقدامات زیر را انجام دهند:

۱- نظارت و پایش فعالیت های شهری به عنوان دیده بانان شهر

۲- مشارکت و حضور موثر نمایندگان کارگروه ها در شوراها و کمیته های تخصصی حوزه مدیریت شهری

۳- برنامه ریزی جهت تعامل و برقراری ارتباط با مسئولین و مدیران شهری با هماهنگی ستاد

٤- ارائه طرح و برنامه های پیشنهادی به کمیسیون های تخصصی شورا و شهرداری
٥- تهیه پیش نویس لوایح و تذکرات لازم و ارائه به شورای اسلامی شهر تهران
٦- ارائه مسائل و چالش های شهری به مسئولین مربوطه با هماهنگی ستاد
٧- همکاری و مشارکت در طراحی، برنامه ریزی و اجرای برنامه های ستاد
٨- حضور نمایندگان تخصصی کارگروه ها در شوراها و کمیته های تخصصی ستاد
٩- بررسی و ارائه نظرات کارشناسی محوله از طرف شورا و شهرداری و ستاد به کارگروه مربوطه
١٠- پیگیری مصوبات شورای شهر که توسط شهرداری انجام نشده است.

نحوه ی ارتباط کارگروه های تخصصی با کمیته های شورای اسلامی شهر:

- کمیته های شورای شهر، طرح ها و لوایح در دست بررسی خود را برای بررسی و اظهار نظر تشکل ها به دفتر مشارکت های اجتماعی ستاد ارسال می کند و این دفتر نیز پیشنهادها و نظرات تشکل ها را برای کمیته های مربوطه ارسال می‌کند تا نظرات تشکل ها قبل از نهایی شدن طرح مورد بررسی قرار گیرد.

- نماینده یا نمایندگانی نیز به صورت چرخشی و با هماهنگی ستاد در جلسات کمیته‌ها جهت ارائه نظرات گروه‌های تخصصی و دریافت ملزومات و مصوبات جلسه‌های کمیته‌ها حضور خواهند داشت.

  - ✓ طرح های دوفوریتی در این چرخه قرار نخواهند گرفت.
  - ✓ در صورت نیاز، کارشناسان کمیته (های) مرتبط با طرح یا لایحه می‌توانند با هماهنگی رابط گروه تخصصی در جلسه‌ای که جهت بررسی طرح در گروه تخصصی ستاد تشکیل شده است حضور داشته باشند و به صورت مستقیم نظرات تشکل‌ها را دریافت کنند.

- همچنین کارگروه‌های تخصصی نظرات و پیشنهادهای خود را که نیاز به همراهی مجموعه مدیریت شهری دارد از طریق تسهیلگر به دفتر مشارکت های اجتماعی ارائه داده و این دفتر طرح‌ها را به بخش مرتبط در شورا ارائه و پیگیری خواهد کرد.

  - ✓ تشخیص ارتباط موضوع با ماهیت کارگروه تخصصی توسط دفتر مشارکت های اجتماعی ستاد سمن ها خواهد بود و این اعلام نیاز به گروه مربوطه اعلام می شود.

حمایت ستاد از کارگروه ها:

در راستای حمایت از فعالیت تشکل های مردمی عضو در کارگروه ها موارد زیر در نظر گرفته شده است:

- ارتقاء نقش تشکل های مردمی در تصمیم سازی، نظارت و اجرا
- اجرای پروژه های مشترک شهری

- بازدیدهای شهری موضوعی
- رفاهیات و تسهیلات
- آموزش و توان افزایی تشکل های مردمی عضو در کارگروه ها (آموزش های عمومی و تخصصی)
- خدمات دبیرخانه ستاد به کارگروه ها
  - ✓ هماهنگی سالن
  - ✓ پشتیبانی از برگزاری جلسات کارگروه ها در ستاد
  - ✓ هماهنگی زیرساخت ها و امکانات مورد نیاز برگزاری جلسات
  - ✓ انجام مکاتبات و هماهنگی با ارکان ستاد

وظایف ارکان کارگروه:

ارکان کارگروه شامل شورای مرکزی سه نفره متشکل از دبیر و دو عضو هستند. که وظیفه هماهنگی های لازم به منظور برگزاری نشست ها برای رسیدن به اهداف و ماموریت های کارگروه مربوطه را عهده دار هستند.

* اعضاء شورای مرکزی وظیفه تهیه بانک اطلاعاتی کارگروه مربوطه را بر عهده دارند.
* اعضاء شورای مرکزی پس از دعوت تشکل های فعال حوزه تخصصی مربوطه، فعالیت کارگروه را آغاز می کنند.

وظایف دبیر

وظایف دبیر به شرح زیر است:

- اداره جلسات و حفظ نظم آن.
- برنامه ریزی جلسات، تعیین دستور جلسه، پیگیری حضور اعضای کارگروه ها و افرادی که به عنوان مهمان بنا به موضوع جلسه باید حضور یابند.
- تنظیم و مدیریت جلسات و اختصاص زمان صحبت اعضای کارگروه ها
- تأیید صورت جلسات تنظیمی و مصوبات.

تبصره: دبیر کارگروه موظف است بنا به ضرورت و پس از دعوت از سوی ستاد، در ستاد سمن‌ها حاضر شود.

* دبیرکارگروه بر اساس نیاز و ضرورت به شرکت در جلسه رسمی و مورد تایید ستاد طی نامه معرفی می گردد.

وظایف شورای مرکزی

وظایف شورای مرکزی کارگروه به شرح زیر است:

- تنظیم دستورجلسات و ابلاغ آن به تمام اعضا حداقل یک هفته پیش از جلسه
- تنظیم صورت‌جلسات حداکثر ۴۸ ساعت پس از برگزاری جلسه
- خلاصه مذاکرات هر جلسه و تصمیمات اتخاذ شده در صورتجلسه درج و به امضاء اعضاء می رسد و جهت بایگانی به دبیرخانه دفتر مشارکت های اجتماعی تحویل داده می شود.
- صورتجلسات حداکثر دو روز پس از برگزاری جلسه در گروه واتس آپ جهت اطلاع رسانی در اختیار اعضاء قرار گیرد.

نقش و وظایف تیم تسهیلگری:

با توجه به رویکردی که ستاد در مورد این طرح پیش گرفته است، جمع آوری نظرات تشکل ها در هر کارگروه تخصصی به صورت جمعی اهمیت زیادی دارد. داشتن نظرات متعدد با تخصص های مختلف، کمک می کند آنچه به عنوان نتیجه نهایی هر گروه قرار است به دست آید از کیفیت بهتری برخوردار باشد.

تیم تسهیلگری که با ماموریت سازمانی " بهتر و موثرتر شدن تعامل ستاد با تشکل ها" در کنار ستاد ایفای نقش می کند، با برنامه ریزی برای چگونگی برگزاری جلسات، تنظیم زمان آنها و گزارش دهی به ستاد در این مسیر همراهی می کند.

تسهیلگر فردی است که کمک می کند تا اعضای یک گروه در مورد موضوعی مشترک که در بین آنها جریان دارد به تصویر و درک مشترک برسند. لذا حضور تیم تسهیلگری در این مسیر، برای کمک به داشتن تصویری مشترک بین تشکل ها در مورد هدف طرح و چگونگی طی کردن این فرآیند است.

تیم تسهیلگری با مراقبت از انتظارات تشکل ها و دادن مشاوره به ستاد در خصوص طرح تلاش می کند تا جریانی که به کمک همه این افراد شروع شده است بتواند نتیجه ای مطلوب برسد.

پایبندی به هدف گروه، کمک به شنیده شدن نظرات و صدای همه، تسهیل فرآیند، استفاده از ابزارهایی جهت بهبود عملکرد، بازنگری هر اقدام انجام شده و تلاش برای جلب مشارکت اعضاء اصولی است که تیم تسهیلگری در این مسیر به آن پایبندی دارد.

واضح است که این تیم در این بین نظری شخصی ندارد و تسهیل امور را با کمک خود ذینفعان اصلی که تشکل ها، ستاد و شورای شهر است به عهده می گیرد.

وظایف تسهیلگر کارگروه به شرح زیر است:

- ارتباط میان کارگروه و ارکان مدیریت شهری به طریق زیر:

✓ ارسال مصوبات کارگروه اعم از طرح‌های پیشنهادی، نظرات کارشناسی بر طرح‌ها و لوایح در جریان در شورا و ... به شورا و شهرداری از طریق نماینده ستاد درکارگروه

کلیات طرح کارگروه‌های تخصصی ستاد سمن ها

- ✓ ارجاع موضوعات از ستاد به کارگروه جهت بررسی